

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

Εβδομαδιαία έκδοση του Ιερού Ναού

Αγίων Αποστόλων Πέτρου & Παύλου Πεύκης

Τηλ. 2108027738, E-mail: agioi.apostoloi@gmail.com

www.agioiapistoloi.gr

ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2023. «Η ΚΑΤΑ ΣΑΡΚΑ ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ»

*Βασιλείου αρχιεπισκόπου Καισαρείας
Καππαδοκίας του μεγάλου.*

έτος 16^ο Τεύχος 683

ΠΕΡΙΤΟΜΗ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ- ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

(Λουκ. 2,20-21, 40-52)

Υπό Δημητρίου Φαραστέλη-θεολόγου

«Και ότε επλήσθησαν ημέραι οκτώ του περιτεμείν το παιδίον και εκλήθη το όνομα αυτού Ιησούς, το κληθέν υπό του αγγέλου προ του συλληφθήναι αυτόν εν τη κοιλία» (Λουκ.2,21)

Η Εκκλησία μας οκτώ μέρες μετά τη γέννηση του Χριστού, την πρώτη Ιανουαρίου, γιορτάζει το γεγονός της περιτομής του Χριστού. Περιτομή για τον εβραϊκό λαό ήταν μια τελετουργική διάταξη, την οποία εκπλήρωσε ο Ιησούς, όπως οι Ισραηλίτες. Στο χριστιανικό κόσμο δεν διατηρείται η παράδοση της περιτομής, αφού θεωρείται ότι η αναγκαιότητά

της καταργήθηκε με την εκούσια σταυρική θυσία του Ιησού και αντικαταστάθηκε από το βάπτισμα.

Σήμερα η Εκκλησία μας εκτός από την περιτομή του Χριστού γιορτάζει και το Μέγα πατέρα της Εκκλησίας και μεγάλο διδάσκαλο της ορθοδοξίας Βασίλειο. Θα αναπτύξω αναλυτικά και τα δυο σκέλη της γιορτής, για μια ολοκληρωμένη ενημέρωση των πιστών.

Α) Ο νόμος του Θεού δεν απαιτεί πλέον από τους χριστιανούς τη συμβολική περικοπή του γεννητικού οργάνου του άρρενος, την αναγνώριση, δηλαδή, με αυτόν τον τρόπο της παντοδυναμίας του Θεού, αλλά εισάγεται με μια πιο ισότιμη σχέση, που στηρίζεται στην αγάπη. Ο απόστολος Παύλος γράφει: «**Εν ώ (Χριστώ) και περιετμήθητε περικοπή χειροποιήτω εν τη απεκδύσει του σώματος των αμαρτιών της σαρκός, εν τη περιτομή του Χριστού**»(Κολ.2,11) και «**εγώ δε, αδελφοί, ει περιτομήν έτι κηρύσσω, τι έτι διώκομαι; Άρα κατάργηται το σκάνδαλον του σταυρού...ο γαρ πας νόμος εν ενί λόγω πληρούται, εν τω αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν**»(Γαλ.5,11-14)

Εδώ προκύπτει ένα εύλογο ερώτημα, τι νόημα έχει να γιορτάζει η ορθόδοξη Εκκλησία την περιτομή του Κυρίου; Το ερώτημα αυτό αυθόρμητα γεννιέται λίγο πολύ σε όλους μας. Με τη γιορτή της περιτομής τιμούμε ένα σπουδαίο γεγονός της ζωής του Χριστού. Είναι σπουδαίο γιατί ανήκει στη θρησκευτική πολιτεία του Κυρίου και το ότι σημαίνει την ώρα της ονομασίας Του. Με αυτόν τον τρόπο επαληθεύθηκε η προφητεία του αγγέλου προς τον Ιωσήφ, ότι το Βρέφος της παρθένου Μαρίας, που συνελήφθη υπό του Αγίου Πνεύματος θα ονομαστεί Ιησούς. Οι πατέρες της Εκκλησίας στο γεγονός της περιτομής του Ιησού μας φανερώνουν ένα σπουδαίο μήνυμα. Το Θείο Βρέφος περιτέμνεται για να υπακούσει στο νόμο, για να δηλώσει υποταγή στο θέλημα του Θεού πατέρα Του, έστω και σαν υιός Του δε χρειάζεται ούτε το πάθημα για να δηλώσει υποταγή.

Το ίδιο το γεγονός της περιτομής, αποκαλύπτει μια υψηλή πνευματική απάντηση στο ερώτημα, που θέσαμε, γιατί γιορτάζουμε την περιτομή. Με τη λειτουργία αυτή όρισε ο Θεός στον Αβραάμ κατά τη διαθήκη και τη συμφωνία, που συνήψε μαζί του, έβαλε έναν όρο, ένα ανεξίτηλο σημάδι πάνω στο σώμα των πιστών του, για να τους θυμίζει διαρκώς τη σχέση τους με το Θεό. Όπως εκείνος που θέλει να ασφαλίσει την περιουσία του βάζει την προσωπική του σφραγίδα, ένα σημάδι σε ό,τι του ανήκει, έτσι και ο Θεός σημάδεψε τον περιούσιο λαό Του με την περιτομή. Φανερώνει η περιτομή παρουσία Θεού, δηλώνει υπακοή του ανθρώπου και προϋποθέτει πίστη. Αυτές οι άγιες έννοιες δεν ήταν δυνατόν να καταργηθούν με την κατάργηση του τύπου.

Από τη στιγμή που περιετμήθηκε ο Χριστός όλοι οι χριστιανοί είμαστε περτμημένοι στο όνομά Του και η περιτομή ως σημάδι στη σάρκα μας δεν έχει κανένα νόημα και αξία. Όλοι οι χριστιανοί έχουμε χειροποίητη περιτομή, την οποία παίρνουμε με το Μυστήριο του Βαπτίσματος και την αναγέννηση με το

Μυστήριο της Μετάνοιας και της Εξομολόγησης. Στα μυστήρια αυτά κάνουμε όλοι μας μια συμφωνία με το Θεό, μια διαθήκη, δηλώνουμε δούλοι Του, για να είμαστε για πάντα δικοί Του, ομολογούμε υποταγή και δεχόμαστε υιοθεσία, αποτασσόμαστε το σατανά και συντασσόμαστε με το Χριστό. Αγαπητοί μου αδελφοί, αυτό είναι το βαθύτερο νόημα της περιτομής του Χριστού, που η Εκκλησία μας γιορτάζει σήμερα.

Β) Η δεύτερη μεγάλη γιορτή, που γιορτάζουμε σήμερα, είναι ο εορτασμός του πιο μεγάλου πατέρα της Εκκλησίας μας, ο Μέγας Βασίλειος. Ο Μέγας Βασίλειος γεννήθηκε το 329 μ.Χ. στη Νεοκαισάρεια του Πόντου από την Εμέλεια, που κατάγονταν από την Καππαδοκία. Αν και ήταν κατά κόσμον ευγενείς και πλούσιοι, είχαν και δυνατό χριστιανικό φρόνημα. Με εφόδιο αυτή τη χριστιανική ανατροφή ο Βασίλειος αρχίζει μια καταπληκτική πορεία. Έχοντας τα χαρίσματα της ευστροφίας και ευφυίας κατάκτησε όλες τις επιστήμες της εποχής του. Το σπουδαιότερο δε όλων είναι ότι κατακτά και τη θεία θεωρία του Ευαγγελίου. Θα σας αναφέρω περιληπτικά την πορεία των δραστηριοτήτων του. Μετά τις πρώτες σπουδές στην Καισάρεια και μετά στο Βυζάντιο, επισκέφτηκε νεαρός ακόμα την Αθήνα, όπου επί τέσσερα χρόνια συμπλήρωσε τις σπουδές του. Σπούδασε φιλοσοφία, ρητορική, γραμματική, αστρονομία και ιατρική. Αγαθή σύμπτωση στην Αθήνα είχε συμφοιτητή του τον Γρηγόριο τον Ναζιαντζηνό, το θεολόγο Γρηγόριο και τον Ιουλιανό τον παραβάτη. Τελειώνοντας τις σπουδές του στην Αθήνα επέστρεψε στην Καισάρεια και δίδασκε ρητορική τέχνη. Δεν κράτησε πολύ η δουλειά του αυτή, γιατί αποφάσισε να ακολουθήσει τη μοναχική ζωή και γι' αυτό πήγε σε κέντρα του ασκητισμού, για να διδαχθεί τα της μοναχικής πολιτείας, στην Αίγυπτο, Παλαιστίνη, Συρία και Μεσοποταμία. Όταν επέστρεψε αποσύρθηκε σε μια μονή του Πόντου, αφού εκάρη μοναχός, όπου έμεινε πέντε χρόνια. Αφού απέκτησε τέλεια κατάρτιση στην ορθόδοξη πίστη, χειροτονήθηκε διάκονος και πρεσβύτερος από τον επίσκοπο Καισαρείας Ευδόκιο. Ο υποδειγματικός τρόπος της πνευματικής του εργασίας δεν αργεί να αποδώσει καρπούς και να τον ανεβάσει στο θρόνο της αρχιεροσύνης, διαδεχόμενος τον Ευδόκιο στην επισκοπή Καισαρείας.(370 μ.Χ.). Ως αρχιερέας έδωσε πολλούς αγώνες για την ορθοδοξία. Με τους λόγους του και τη συγγραφή βιβλίων κατακεραύνωνε τα φρονήματα των αιρετικών της εποχής.

Στο μεγάλο του αγώνα κατά του Αρειανισμού αναδείχτηκε ατσάλινα σταθερός. Ούτε οι κολακείες του βασιλιά Ουάλη(364-378 μ.Χ.) , που πήγε

αυτοπροσώπως στην Καισάρεια για να τον μεταπείσει και να τον μετατρέψει στον Αρειανισμό, ούτε οι απειλές του Μόδεστου μπόρεσαν να τον κάμψουν. Υπερασπίστηκε με θάρρος την ορθοδοξία, καταπλήσοντας το βασιλιά και τους Αρειανούς. Η υπόλοιπη ποιμαντική του δράση υπήρξε απaráμιλλη, κτίζοντας την περίφημη «**Βασιλειάδα**», συγκρότημα με πολλά ευαγή ιδρύματα, φτωχοκομείο, ορφανοτροφείο, γηροκομείο, ξενοδοχείο και νοσοκομείο. Στο μεγάλο αυτό ίδρυμα βρήκαν τροφή και περίθαλψη χιλιάδες άνθρωποι.

Ο Μέγας Βασίλειος έχει πλούσιο και σημαντικό συγγραφικό έργο. Σταχυολογώ τα κυριότερα που είναι οι 9 ομιλίες του στο εξαήμερο, ομιλίες του στους ψαλμούς, ασκητικά έργα και διάφορες επιστολές. Είχα την αγαθή τύχη στο πανεπιστήμιο Αθηνών ο καθηγητής μου κ. Μάρκος Ορφανός μου ανέθεσε εργασία για τα ασκητικά του έργα. Μελετώντας τα έργα αυτά θαμπώθηκα από το περιεχόμενό τους. Εκτός όμως αυτών των έργων έγραψε και τη Θεία Λειτουργία. Επειδή επικράτησε της δικής του λειτουργίας αυτή του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, τελείται πια μόνο δέκα φορές το χρόνο, την πρωτοχρονιά, τις πρώτες πέντε Κυριακές των νηστειών της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, τις παραμονές των Χριστουγέννων και των Θεοφανίων και Μ. Πέμπτη και Μ. Σάββατο. Όταν έφτασε στα πενήντα του χρόνια, εξαιτίας της ασθενικής του κράσης και της αυστηρής ασκητικής ζωής, αρρώστησε βαριά και την πρώτη Ιανουαρίου του 378 μ.Χ. εγκαταλείπει αυτόν το μάταιο κόσμο, αφήνοντας πίσω του παρακαταθήκη και ιερή κληρονομιά σε ολόκληρη την ανθρωπότητα ένα τεράστιο έργο.

Σαν επίλογο στο τεράστιο έργο του, θα σας θυμίσω και το περίφημο έθιμο της βασιλόπιτας. Στα χρόνια του Ιουλιανού του παραβάτη, το Βυζάντιο κήρυξε πόλεμο στην Περσία. Ο Ιουλιανός πέρασε από την Καισάρεια και διέταξε να φορολογήσουν όλη την επαρχία. Πήρε όλα τα χρυσαφικά των κατοίκων, αλλά δεν τα χάρηκε, γιατί σκοτώθηκε στον πόλεμο με τους Πέρσες. Έτσι δεν ξαναπέρασε από την Καισάρεια για να πάρει το θησαυρό του. Τότε ο Άγιος Βασίλειος μάζεψε τα χρυσαφικά, κράτησε λίγα για τις ανάγκες της Βασιλειάδας και τα υπόλοιπα τα μοίρασε στους κατοίκους με έναν πρωτότυπο τρόπο. Έδωσε εντολή και ζύμωσαν ψωμί και σε κάθε ψωμί έβαλε κι ένα χρυσαφικό. Έπειτα τα μοίρασε στους κατοίκους. Έτσι κάθε κάτοικος έβρισκε στο ψωμί του και κάτι μέσα. Έτσι γεννήθηκε το έθιμο της πίτας, που ονομάστηκε βασιλόπιτα.

Χρόνια πολλά, καλή και καρποφόρα χρονιά